

Innst. 130 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Innstilling fra justiskomiteen om redegjørelse av justis- og beredskapsministeren i Stortingets møte den 2. juni 2015 om midlertidig bevæpning av politiet

Til Stortinget

1. Bakgrunn

Justis- og beredskapsdepartementet ga 21. november 2014 samtykke til midlertidig bevæpning av politiets uniformerte innsatspersonell. Samtykket er senere forlenget. Politiets våpeninstruks er tidsbegrenset endret til årsskiftet 2015/2016 for å gi tilfredsstillende hjemmel for langvarig og tidsubestemt midlertidig bevæpning.

Justis- og beredskapsministeren anmodet i brev av 29. mai 2015 om å få gi en redegjørelse for Stortinget om midlertidig bevæpning av politiet. Det ble bedt om at redegjørelsen ble gitt før den midlertidige ordningen utløp 7. juni 2015.

På denne bakgrunn holdt justis- og beredskapsminister Anders Anundsen en redegjørelse om midlertidig bevæpning i Stortingets møte den 2. juni 2015. Ved møtets slutt ble det vedtatt å sende redegjørelsen til justiskomiteen for videre behandling.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Charlotte Spurkeland og Anders B. Werp, fra Fremskrittspar-

tiet, Ulf Leirstein og Veronica Pedersen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til justis- og beredskapsministerens redegjørelse om midlertidig bevæpning av politiet 2. juni 2015.

2.1 Bakgrunn

Komiteen viser til at Politidirektoratet, med samtykke fra Justis- og beredskapsdepartementet, har hjemmel til å bevæpne politiet midlertidig, iht. våpeninstruksen for politiet § 3-2, tredje ledd. Bakgrunnen for Politidirektoratets anbefaling var en oppdatering av trusselbildet fra PST 4. november 2014, der det ble uttalt at:

«Innenfor de kommende 12 månedene er det sannsynlig at det kan trues med, og bli forsøkt utført, terrorangrep i Norge. Med utgangspunkt i gjeldende trender innenfor ekstreme islamisters mål og metoder, samt det fiendebildet som tegnes av ISIL, kan militært personell, politi og enkelte politiske beslutningstakere være særlig utsatte.»

Komiteen legger til at det aldri har skjedd før i norsk historie at en midlertidig bevæpning er innført i et så stort omfang, over så lang tid, som etter at dette ble innført som et tiltak 21. november 2014. Det er derfor rimelig å anse tiltaket som ekstraordinært.

Komiteen viser til at det 15. april 2015 ble sendt en anmodning fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne til justis- og beredskapsministeren om å komme til Stortinget for å redegjøre for den midlertidige bevæpningen.

2. juni 2015 ble redegjørelsen holdt for Stortinget. Denne ble sendt til justiskomiteen for videre behandling.

3. november 2015 gjennomførte justiskomiteen åpen høring om redegjørelsen og Dokument 8:9 S (2015–2016).

Justis- og beredskapsministeren har også deltatt i den utvidede utenriks- og forsvarskomiteen om den midlertidige bevæpningen ved to anledninger, henholdsvis høsten 2014 og våren 2015.

2.2 Om ny trusselvurdering fra PST

Komiteen viser til at det 29. oktober 2015 kom en ny utgivelse fra PST om ISIL-sympatisører i Norge. De skriver at «sannsynligheten for terrorangrep fra ISIL-sympatisører er noe redusert.»

Komiteen merker seg at Politidirektoratet har formidlet at de ser på tiltakene som er innført, inkludert den midlertidige bevæpningen, i lys av dette, og kommer tilbake med en fornyet faglig anbefaling. I skrivende stund foreligger ikke denne anbefalingen.

2.3 Om midlertidig bevæpning – prinsippene

Komiteen peker på at ansvarsdelingen mellom Stortinget og regjeringen blant annet gir sistnevnte ansvar for å iverksette nødvendige og proporsjonale tiltak i tråd med Stortingets vilje.

Komiteen viser til at i spørsmålet om midlertidig bevæpning kommer dette på spissen: regjeringen har innsyn i et gradert materiale som Stortinget ikke kjenner i dets fulle bredde. Stortinget kan derfor vanskelig overprøve de anbefalinger regjeringen gir. Samtidig ser komiteen et omfang av bruken av hjemmelen for midlertidig bevæpning som skal balanseres mot Stortingets vilje, slik det kommer til uttrykk i behandlingen av Innst. 235 S (2014–2015), jf. Dokument 8:34 S (2014–2015), der Stortinget ber regjeringen opprettholde dagens bevæpningspraksis med et ubevæpnet politi.

Komiteen viser til at Stortinget har bedt regjeringen vurdere hvordan Stortinget i større grad kan involveres når politiet bevæpnes over lengre tid, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte, i forbindelse med behandlingen av Innst. 235 S (2014–2015), jf. Dokument 8:34 S (2014–2015).

Komiteen imøteser dette, og understreker viktigheten av at dette arbeidet prioriteres, i lys av den ekstraordinære situasjonen med langvarig midlertidig bevæpning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre tydelig rede for hvilke vurderinger som vil vektlegges ved en eventuell midlertidig bevæpning, når de kommer tilbake til Stortinget på egnet måte om hvordan Stortinget i større grad kan involveres når politiet bevæpnes over

lengre tid, jf. vedtaket ifm. Dokument 8:34 S (2014–2015).»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil understreke viktigheten av at situasjonen med midlertidig bevæpning ikke glir over til en vedvarende bevæpning, jf. at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Innst. 235 S (2014–2015), jf. Dokument 8:34 S (2014–2015), enstemmig stemte mot generell bevæpning.

Flertallet merker seg Politidirektoratets (POD) hørings svar til ny våpeninstruks for politiet, datert 5. desember 2014, der generell bevæpning var noe av det høringsinstansene ble invitert til å ta stilling til. Disse uttalelsene kan kaste lyst over hva en situasjon med vedvarende midlertidig bevæpning kan innebære:

«Generell bevæpning vil oppfattes å bryte med grunnprinsippet om politiets sivile preg. Videre vil generell bevæpning være en endring av politiets våpenkonsept og vil utfordre prinsippene for politiets maktbruk og taktikk. Selv om vilkårene for bruk av skytevåpen ikke forslås lempet, vil generell bevæpning over tid kunne påvirke politiets terskel for å løse skudd.»

Flertallet merker seg også at POD skriver at:

«Politiets taktikk og maktbruk er tilpasset disse begrensningene [*Fremskutt lagring*] som ikke er nye, men følger som en konsekvens av at politiet er ubevæpnet. Antall bevæpninger er ikke høyt sammenlignet med det betydelige antall politioppdrag. Årligen, med små variasjoner i antall, om lag 70 innrapporterte hendelser der politiet har truet med å bruke skytevåpen. Antall tilfeller der politiet har løsnet skudd, er svært lavt. Verken skadetype, skadefrekvens eller skadeårsak for innsatspersonell som har blitt skadet under tjenesten, eller kriminalitets og samfunnsutvikling, kan sees å underbygge realbehov for generell bevæpning som reparasjon. Utredningen i regi av Politiets Fellesforbund om, generell bevæpning godtgjør heller ikke et reelt behov.»

Med andre ord peker POD på at verken kriminalitets- eller samfunnsutviklingen kan sees å underbygge et realbehov for generell bevæpning. Siden dette er skrevet 5. desember 2014 er det altså i lys av ordren om midlertidig bevæpning fra POD og etter «Operasjon sommer», som krevde økt beredskap, inkludert bevæpning.

2.4 Politifaglig forarbeid

Komiteen merker seg at det er ulike politifaglige syn på om bevæpning er et hensiktsmessig virkemiddel i lys av trusselsituasjonen fra høsten 2014. Dette viste seg allerede i forkant av innføringen av bevæpningen, da Politidirektoratet nedsatte en

arbeidsgruppe for å komme med anbefalinger til tiltak. Som justis- og beredskapsministeren skriver i forbindelse med behandlingen av skriftlig spørsmål, Dokument 15:394 (2014–2015): «Politidirektoratet opplyser at Gruppen ikke var enstemmig om bevæpning som tiltak».

Komiteen merker seg at det politifaglig kan argumenteres for og mot midlertidig bevæpning som tiltak i forbindelse med den relevante trusselsituasjonen.

2.5 Om endringen av bevæpningen, slik at det må bæres separat

Komiteen viser til at Politidirektoratet 15. oktober 2015 la til grunn en ny bevæpningsmodell der våpen og ammunisjon bæres adskilt. De presiserte samtidig at dagens bevæpningsordning fortsetter inntil de har fått avklart eventuelt opplæringsbehov, samt at endringen ikke er begrunnet med en endring i trusselbildet.

Komiteen peker på at Politiets Fellesforbund ikke er tilfreds med den nye ordningen. De skriver i sitt notat i forbindelse med høringen at dette ikke kan gjennomføres nå, med vekt på at praksisen må være solid faglig forankret, og at det forut for endringen må gjennomføres trening/øvelser for å sikre forsvarlig gjennomføring.

Komiteen viser videre til at NTL Politiet i et notat i forbindelse med den åpne høringen skriver at «Vi er [...] fornøyd med endringen som medførte at våpenet ikke skulle bæres ladd, slik situasjonen utviklet seg». De peker samtidig på at det gjenstår et stykke arbeid i etaten, for å legge opp utdanning og trening som gjør etaten i stand til å bruke et bredere spekter av beredskapsnivåer, og anbefaler at POD og PHS snarlig bør sette i gang et arbeid på dette området for å sikre at vi står bedre rustet for slike situasjoner i fremtiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Politidirektoratet har vist til erfaringene etter innføringen av den midlertidige bevæpningen, inkludert en del uheldige konsekvenser, som en del av begrunnelsen for å endre bevæpningspraksisen (blant annet på NRK Debatten, 15. oktober 2015).

Flertallet er undrende til at den midlertidige bevæpningen av politiet varte i drøye ni måneder før Politidirektoratet kom til den konklusjonen at våpenet ikke skulle bæres ladd, samtidig som trusselvurderingen fra PST på det tidspunktet ikke hadde endret seg. At det kan avfyres vådeskudd, at våpen kan bli forsøkt stjålet, for eksempel i et basketak, var klart allerede ved innføringen av den midlertidige bevæpningen, slik blant annet intervju med leder for

beredskap og krisehåndtering i Politidirektoratet, Kaare Songstad, på tv2.no 25. november 2014, viser:

«– Du nevner også argumenter mot bevæpning. Hva går det i?

– For eksempel vådeskudd, våpen kan bli stjålet, våpen kan bli frastjålet i et basketak osv, sier Songstad.»

Det synes derfor tydelig for flertallet at endringene trolig kunne vært gjennomført på et tidligere tidspunkt enn oktober 2015.

2.6 Om effektene av bevæpning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, merket seg i forbindelse med høringen 3. november 2015 at det synes å være ulike oppfatninger av hvorvidt langvarig bevæpning av politiet innebærer endringer for politiets sivile preg, politiets oppgaveløsning og hvordan politiet kan bli møtt av folk flest, i et land som tradisjonelt har hatt et ubevæpnet politi.

Flertallet viser til vurderingen i St.meld. nr. 42 (2004–2005): «En ubevæpnet politi- og lensmannsetat underbygger etatens sivile preg» (s. 72), som fikk Stortingets tilslutning i sin tid.

Flertallet merker seg også kriminolog Per Ole Johansens konklusjon, etter en gjennomgang av en rekke studier, om at synlig bevæpning av politiet har en tendens til å skjerpe publikums motvilje, både bevisst og ubevisst (Fra boken «Samfundet panse-rede neve: Statspoliti og overvåking 1918–1941, utgitt 1989).

Flertallet viser også til finske Paavo Uusitalos studie «On the effects of the way police carry arms» (1980), der han gjennomførte et eksperiment som besto i at finske studenter på et innføringskurs i sosiologi fikk se bilder av ulike politiuniformer. Resultatet var at uniformer der skytevåpen og batong ble båret synlig vekket de mest negative reaksjonene. Sammenholdt med andre undersøkelser, konkluderer Uusitalo med at synlig bevæpning i ordinær ordens-tjeneste øker aggresjonsnivået.

Flertallet merker seg at kriminolog Liv Finstad gjennomgår relevant forskning i artikkelen «Det enkleste er ikke pistol» (2015), blant annet Uusitalo, og skriver at å avsisilisere politiuniformen ved å tilføre skytevåpen, framstår derfor ikke som en klok idé hvis hensynet til trygghet og tillit legges til grunn.

Flertallet kjenner også til Maurice Punchs bok «Shoot to kill: Police accountability, firearms and fatal force» (2010), som peker på at en omfattende bevæpning bærer med seg den risiko at de kan endre politiets arbeid på grunnleggende måter.

Flertallet kan derfor vanskelig legge vekt på påstandene fra høringen 3. november 2015 om at bevæpning ikke har noen negative effekter på politiets sivile preg eller oppgaveløsning. Spørsmålet synes heller å være hvor stor negativ effekt og på hvilke måter.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen frembringe kunnskap om hvordan generell bevæpning påvirker politiets oppgaveløsning.»

2.7 Om gjennomføringen

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at justis- og beredskapsministeren i redegjørelsen 2. juni 2015 sa at:

«Når det gjelder de praktiske konsekvensene av den midlertidige bevæpningen, har Politidirektoratet opplyst at de ikke har mottatt informasjon som tilsier at bevæpningen har hatt negative konsekvenser for utførelsen av polititjenesten».

Disse medlemmer vil peke på at på den tiden var konsekvenser som at enkelte politifolk kvidde seg for å gå inn på utesteder med våpen på hofta (Fædrelandsvennen, 3. desember 2014), allerede offentlig kjent. Et tilfelle der en politimann med våpen og uten uniform gikk inn på et idrettsarrangement utenom tjeneste, og ikke kunne identifisere seg på forespørsel fra oppmøtte foreldre, var også kjent (Fædrelandsvennen, 6. februar 2015).

Disse medlemmer viser også til at det senere ble kjent at det i forbindelse av med den midlertidige bevæpningen var avfyrt vådeskudd, der enkelte av skuddene også var av alvorlig karakter, med materielle skader og potensielle personskader. I høringen 3. november 2015 ble det stilt spørsmål om hva justis- og beredskapsministeren har gjort for å sikre informasjon om negative og uønskede konsekvenser. Der fremkom det at Justis- og beredskapsdepartementet har bedt om å bli «oppdatert om den nærmere gjennomføringen av de ulike tiltakene, herunder utfordringer knyttet til bevæpning av polititjenestepersoner». Justis- og beredskapsministeren avkreftet i høringen at han hadde spurt særskilt om direkte eller indirekte negative konsekvenser av den midlertidige bevæpningen. Det fremkom også at han ikke kjente til vådeskuddene da redegjørelsen ble gitt 2. juni 2015. I august, etter gjentatte artikler i ulike medier, ble rapporteringsrutinene for vådeskudd endret.

Det er disse medlemmers oppfatning at ikke alle uønskede hendelser er like lett kvantifiserbare som vådeskudd. At enkelte politifolk kan kvie seg for å utføre alminnelig tjeneste av frykt for bli fratatt våpenet, er ett eksempel. Det er imidlertid ikke min-

dre relevant for kunnskapen om konsekvensene av bevæpning.

Disse medlemmer viser til at justis- og beredskapsministeren i høringen pekte på at det er naturlig å gå inn på slike forhold i forbindelse med evalueringen av den midlertidige bevæpningen. Dette fremstår for disse medlemmer som passivt og på etterskudd.

Når et så ekstraordinært tiltak som bevæpning blir innført, mener disse medlemmer at det samtidig bør innføres rutiner for systematisk informasjonsinnhenting knyttet til uheldige og uønskede konsekvenser. Både for å forebygge det bedre, og for å sikre at de som tar beslutningen om midlertidig bevæpning, til enhver tid har et dekkende bilde av konsekvensene av en slik beslutning.

Det er disse medlemmers inntrykk at justis- og beredskapsministeren på dette området har utvist passivitet, og bare innhentet den informasjonen som påtrykket utenfra har avkrevd, som bedre rapportering av vådeskudd.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at systematisk informasjon om direkte og indirekte negative konsekvenser av en midlertidig bevæpning blir innhentet fra politidistriktene rutinemessig, i forkant av at en midlertidig tillatelse til bevæpning er i ferd med å utløpe.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til skriftlige spørsmål stilt fra representanten Kjell Ingolf Ropstad til justis- og beredskapsministeren i forbindelse med de negative konsekvensene knyttet til den midlertidige bevæpningen. Dette medlem viser til at statsråden etter ett av disse spørsmålene besluttet å kreve bedre innrapportering av vådeskudd. Dette var positivt, og etter dette medlems syn burde slik registrering av vådeskudd og negative hendelser vært innført for lenge siden. Dette medlem viser også til at Stortinget har vært utålmodig på å få belyst alternativene til bevæpning som svar på den økte terrortrusselen, og mener regjeringen burde gjort mer for å utrede alternativer og finne bedre løsninger enn bevæpning.

2.8 Om å sikre midlertidigheten ved den midlertidige bevæpningen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at i debatten om redegjørelsen 2. juni 2015 ble justis- og beredskapsministeren utfordret på hvilke initiativ han ville ta for å sikre at den midlertidige bevæpningen ikke får et omfang som strider mot Stortingets enstemmige vedtak om

normalt å ha et ubevæpnet politi. Han svarte blant annet:

«Det å innføre en politisk nedtrappingsplan basert på et tidsløp vil således ikke kunne faglig funderes».

Flertallet peker på at en politisk nedtrappingsplan ikke har vært etterlyst. Det som er poengtert, er at dersom den midlertidige bevæpningen fortsetter i et uoversiktlig antall år fremover, er det vanskelig å fortsette å regne den som midlertidig. Når Stortingets vilje om et ubevæpnet politi er så tydelig og enstemmig uttrykt, er det naturlig at justis- og beredskapsministeren i kontakt med Politidirektoratet aktivt søker andre alternativer til dagens bevæpningspraksis.

Flertallet viser også til forhistorien til innføringen av den midlertidige bevæpningen. Den viser, blant annet gjennom Politidirektoratets arbeidsgruppe, at det finnes politifaglige argumenter som trekker i ulike retninger, både for og mot midlertidig bevæpning i en slik trusselsituasjon.

Flertallet mener det er justis- og beredskapsministerens ansvar å sikre at den midlertidige bevæpningen er nettopp midlertidig, og ikke fortsetter med en ubestemmelig tidshorisont.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, bemerker at PST og Felles kontraterrorsenter 31. oktober 2014 la fram en meget alvorlig trusselvurdering. Felles kontraterrorsenters vurdering var at det i løpet av de kommende tolv månedene var sannsynlig at en terrorhendelse ville finne sted i Norge. Dette var en etterretningsvurdering og ikke en prognose. Det ble understreket at det ikke forelå informasjon om én eller flere konkrete aksjoner. Trusselvurderingen var en analyse basert på en bred vurdering av tilgjengelig informasjon.

Dette flertallet understreker at dette var en ny situasjon der en ikke kunne trekke på tidligere praksis og erfaringer. Regjeringens ansvar og oppgave i en slik meget alvorlig situasjon er å trygge samfunnssikkerheten. Det gjelder sikkerheten både for den alminnelige borger, utsatt personell i politi og forsvar, og samfunnsinstitusjoner.

Dette flertallet støtter at Justis- og beredskapsdepartementet den 21. november 2014 gav samtykke til midlertidig bevæpning av politiets uniformerte innsatspersonell. Departementets beslutning var et svar på en anmodning fra Politidirektoratet fra 18. november 2014.

Dette flertallet presiserer at PST og Felles kontraterrorsenter bygde sin vurdering på flere enkelthendelser og den generelle utviklingen på området. Den 21. september 2014 publiserte ISIL en

tale av deres talsperson Abu Muhammad al-Adnani. I talen oppfordret al-Adnani til angrep på USA og Europa som et svar på at de ifølge ham startet krig mot muslimene og det islamske kalifatet, og derfor måtte betale prisen for sine handlinger.

Dette flertallet presiserer alvoret ved at al-Adnani oppfordret til bl.a. drap på vantro amerikanere og europeere. Franskmenn, australiere og kanadiere ble fremhevet spesielt, i tillegg til «borgere i landene som har inngått en allianse mot Den islamske staten». Han fortsatte med å spesifisere at måten dette kunne skje på, ikke var vesentlig. Selve sitatet er så barbarisk at justis- og beredskapsministeren avstod fra å sitere det ordrett i Stortinget.

Dette flertallet oppfatter dette som en entydig oppfordring til drap og har ingen forståelse for at disse uttalelsene ikke tillegges det dypeste alvor. E-tjenesten vurderte denne erklæringen som en carte blanche til sympatisører i Europa som ønsket å utføre terrorangrep på eget initiativ. Det ble videre fremhevet at den skjerpede trusselen bl.a. kunne forklares med følgende forhold:

- ISIL har et relativt stort og økende antall ideologiske tilhengere i Norge som har et betydelig voldspotensial.
- Norges militære bidrag til koalisjonen i Irak vil kunne bli brukt for å legitimere terror i Norge.

Det ble angitt særskilt tre kategorier mål:

- militært personell
- politi
- profilerte politiske beslutningstakere innenfor forsvars- og utenrikspolitikk

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil påpeke at etter at Justis- og beredskapsdepartementet gav sitt samtykke til generell bevæpning av uniformert innsatspersonell, har det skjedd terroraksjoner i København, Canada, Australia, Tunis, Nigeria, Kenya og flere ganger i Paris, der flere hundre mennesker er drept. ISIL og lignende grupper har gjennomført og selv dokumentert massedrap, henrettelser, og en ekstremt brutal adferd som har sjokkert verden og ført millioner på flukt. Disse medlemmer bemerker også at det fra flere hold rapporteres at ISIL forsøker og infiltrerer migrasjonsstrømmen til vestlige land.

Disse medlemmer er av den klare oppfatning at trusselbildet og en rekke terroraksjoner med all tydelighet viser at det har vært behov for å bevæpne politiet midlertidig i Norge, ikke minst av hensyn til politiet selv som er et uttalt mål for terrorisme. Disse medlemmer har full tillit til sikkerhetsmyndighetenes og statsrådets vurderinger og konklusjoner om å bevæpne politiet midlertidig i den

rådende situasjonen. Det motsatte ville vært å neglisjere trusselvurderingen og utsette borgerne, politiet og samfunnsinstitusjoner for unødvendig risiko.

Disse medlemmer merker seg at Justis- og beredskapsdepartementet ved flere anledninger har understreket overfor Politidirektoratet (POD) at det må vurderes alternative sikringstiltak som kan redusere trusselen mot uniformert politi, og at dette er fulgt opp av POD.

Disse medlemmer mener at det er ingen grunn til å reise kritikk mot Justis- og beredskapsdepartementets håndtering av terrortrusselen. Midlertidig bevæpning av politiet i kombinasjon med andre tiltak har vært nødvendig for å møte trusselen på en troverdig måte.

Disse medlemmer er av den oppfatning at midlertidig bevæpning har vært et nødvendig ekstraordinært tiltak i en ekstraordinær situasjon, basert på den trusselvurdering som forelå.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at justis- og beredskapsministeren i den offentlige debatten har gitt uttrykk for at han vil nedsette en offentlig utredning om permanent generell bevæpning.

Flertallet mener det alltid er nyttig å frembringe mer kunnskap, og understreker viktigheten av at en slik utredning har en sammensetning og et mandat som har bred troverdighet.

Flertallet er undrende til at partifellene til justis- og beredskapsministeren på Stortinget samtidig foregriper en slik utredning ved å fremsette forslag om en permanent generell bevæpning.

Flertallet viser til Politidirektoratet som tidligere har påpekt at:

«Verken skadetype, skadefrekvens eller skadeårsak for innsatspersonell som har blitt skadet under tjenesten, eller kriminalitets- og samfunnsutvikling, kan sees å underbygge realbehov for generell bevæpning som reparasjon», jfr. PODs høringssvar til ny våpeninstruks for politiet, 5. desember 2014, avgitt etter at trusselnivået ble hevet høsten 2014.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at terrortrusselen mot Norge har gått oppover de siste årene, og kriminaliteten i Oslo og i de andre storbyene i Norge har blitt hardere. Politiet opplever i flere sammenhenger at de møtes av kriminelle som bærer våpen og som ikke går av veien for å bruke dem. Gjentatte terroraksjoner på europeisk jord de senere år har dessverre vist at politiet i dag må forholde seg til en helt annen virkelighet enn tidligere. Den tragiske situasjonen i Paris er bare ett av mange terroranslag i Europa de senere år. Disse medlemmer viser til at politi- og mili-

tærpersonell i uniform i enkelte tilfeller har vært målet for terroranslag. Disse medlemmer viser til at bekymringen for angrep på uniformert politipersonell er en problemstilling PST har vektlagt i sine tidligere trusselvurderinger.

Disse medlemmer viser til at polititjenestemenn den senere tid har uttrykt bekymring for deres sikkerhet ved enkelte oppdrag. Disse medlemmer mener politiet bør få de nødvendige verktøy, både for å løse sine oppdrag, men også for å sørge for sin egen sikkerhet.

Disse medlemmer viser til at politiets egen fagforening ønsker en generell bevæpning av politiet. Politiets Fellesforbund har drevet en lengre prosess med utredning og gjennomgang av problemstillingen knyttet til permanent bevæpning. Når politiets egne tjenestemenn så klart gir uttrykk for ønske om bevæpning, er dette således et svært viktig argument for å innføre dette.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre permanent bevæpning av norsk politi som følge av den negative utviklingen i terrortrusselen og kriminalitetsbildet over tid.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjøre tydelig rede for hvilke vurderinger som vil vektlegges ved en eventuell midlertidig bevæpning, når de kommer tilbake til Stortinget på egnet måte om hvordan Stortinget i større grad kan involveres når politiet bevæpnes over lengre tid, jf. vedtaket ifm. Dokument 8:34 S (2014–2015).

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at systematisk informasjon om direkte og indirekte negative konsekvenser av en midlertidig bevæpning blir innhentet fra politidistriktene rutinemessig, i forkant av at en midlertidig tillatelse til bevæpning er i ferd med å utløpe.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen innføre permanent bevæpning av norsk politi som følge av den negative utviklingen i terrortrusselen og kriminalitetsbildet over tid.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til redegjørelsen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen frembringe kunnskap om hvordan generell bevæpning påvirker politiets oppgaveløsning.

II

Redegjørelse i Stortingets møte den 2. juni 2015 av justis- og beredskapsministeren om midlertidig bevæpning av politiet – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 8. desember 2015

Hadia Tajik

leder og ordfører

